

VISIE OP LEREN

1. Waar we voor gaan

“Leren is elke dag met elkaar iets nieuws ontdekken!”

Fluenta ziet het als haar taak om kinderen kennis, vaardigheden en inzichten te laten verwerven die duurzame gedragsveranderingen teweeg brengen. Ontdekken speelt daarbij een belangrijke rol en is op zowel het leerproces als het leerproduct van toepassing. Tijdens het leerproces willen we kinderen ruimte geven om initiatief te nemen om uitdagingen aan te gaan; om te leren omgaan met het nog “niet weten of kunnen” en door te zetten tot leerstof en vaardigheden eigen gemaakt zijn. Daarmee komen we uit bij het leerproduct. We gunnen kinderen succeservaringen; dat ze ontdekken dat ze iets snappen of kunnen en daar trots op zijn.

We laten ons bij onze missie inspireren door de drie doeldomeinen (kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming) van Gert Biesta. Concreet betekent dit dat we het als onze taak zien om kinderen:

- kennis, vaardigheden en competenties te laten ontwikkelen waarmee zij worden toegerust op volgende stappen in hun leven. We leggen daarbij de nadruk op basisvaardigheden als rekenen en taal, maar ook op vakspecifieke kennis, zoals bij de zaakvakken;
- effectief en betekenisvol te laten participeren in de maatschappij op basis van kennis en respect (eerst begrijpen, dan begrepen worden);
- te leren om onafhankelijk te worden in hun denken en doen, los van bestaande tradities en praktijken, om zo als autonoom persoon verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor het eigen gedrag en handelen.

2. Onze kijk op leren

Leren kan altijd, op ieder gebied en overal

Binnen Fluenta geloven we dat leren altijd en overal plaatsvindt. Zo leren kinderen door middel van (spontaan) spel, ontdekken, instructie, (herhaald) oefenen en samenwerking met anderen. In dat alles speelt de leerkracht als didacticus en pedagoog een grote rol. Leren kan plaatsvinden in het klaslokaal, op de gang, buiten, maar ook tijdens een excursie buiten de school. Door dit alles ontwikkelen kinderen competenties, leren ze participeren in de maatschappij en groeien ze als een autonoom persoon richting volwassenheid.

Doelen

Het is ons streven om het onderwijs op de Fluenta-scholen zo vorm te geven dat het uitdagend is; dat we kinderen steeds een stapje verder brengen. Daar draait het om! Op het gebied van kennis, vaardigheden en competenties streven we naar een passend uitstroomniveau voor de kinderen op onze scholen. We zetten ons in om kinderen bij rekenen, taal en lezen zoveel mogelijk de vaardigheden aan te leren die ze nodig hebben in het vervolgonderwijs en hun verdere leven. Op sociaal en persoonlijk vlak ontwikkelen kinderen zich tot autonome individuen die inzicht hebben in hun eigen talenten en mogelijkheden.

Zij zijn zich bewust van hun omgeving en hun eigen rol in relaties. Met behulp van zelfreflectie en andere metacognitieve vaardigheden nemen onze kinderen verantwoordelijkheid voor hun eigen gedrag en leerproces.

Leerkracht doet ertoe

De leerkracht speelt als didacticus en pedagoog een cruciale rol binnen het onderwijs op de Fluenta-scholen. In beginsel is hij/zij verantwoordelijk voor een duidelijke structuur waarbinnen geleerd kan worden. De leerkracht stemt de leerinhoud (op basis van de kerndoelen en de verschillende leerlijnen) en de leeractiviteiten (werkvormen en leermiddelen) op elkaar af. Op deze manier geeft hij/zij op een effectieve manier vorm aan het onderwijs en daarmee aan het leren en ontwikkelen van de kinderen. De leerkracht is betrokken bij het totale leerproces van het kind. Hij/zij daagt kinderen uit tot leren en aan het eind van het proces bevestigt hij/zij dat het kind het begrijpt. Daarnaast bewaakt de leerkracht de balans in verantwoordelijkheid. Afhankelijk van de lesdoelen en de leerbehoeftes van het kind, kan de rol van de leerkracht van onderwijzer verschuiven naar ondersteuner of coach. Op deze manier ontstaat er voor kinderen ruimte om zelf te ontdekken. Verder draagt de leerkracht bij aan de sociale en persoonlijke ontwikkeling van het kind. Bij het vormgeven van deze inhouden maken scholen eigen keuzes die passend zijn bij de unieke kenmerken van de desbetreffende school.

Zicht op ontwikkeling

Om het leerproces van kinderen goed vorm te kunnen geven, is tijdig bijsturen cruciaal. Daarvoor is het nodig om de ontwikkeling van kinderen zorgvuldig te volgen. Dit doen we binnen Fluenta op verschillende manieren. In de basis is er de leerkracht die observeert tijdens instructies en speel-/werkmomenten. Daarnaast vindt dit plaats tijdens lesevaluaties of op andere informele manieren. Voor het volgen van de doorgaande ontwikkellijn, maken we gebruik van observatie-instrumenten en toetsen. Het doel van toetsen en observeren is tweeledig. Enerzijds willen we zicht krijgen op het leerproces, anderzijds ook op het resultaat. We zien het als een uitdaging om formatief toetsen een bredere plek te geven binnen de Fluenta-scholen, zodat er een verschuiving plaatsvindt van een focus op resultaat naar een focus op proces én resultaat. Op deze manier richten we ons op een rijke, ontdekkende en duurzame manier van leren.

Faciliteiten

Leren kan altijd en overal. De juiste faciliteiten kunnen het leer- en ontwikkelproces van kinderen stimuleren. Allereerst bieden we op alle scholen een rijke leeromgeving voor de kinderen. Deze beperkt zich niet tot de klas of het schoolgebouw. Verder maken we gebruik van bronnen en materialen die kinderen helpen bij het realiseren van hun doelen. Digitale en adaptieve middelen zijn een belangrijk hulpmiddel. Daarnaast leren we samen met en van elkaar. Leren doen we in een sociale context, waarbij verschillen er mogen zijn en we werken aan de wederkerigheid in relaties.

Geraadpleegde literatuur

- Biesta, G. (2012). Goed onderwijs en de cultuur van het meten. Boom Lemma.
- Biesta, G. (2015). Het prachtige risico van onderwijs. Culemborg: Uitgeverij Phronese.
- Biesta, G. (2014, 24 maart). Wat is goed onderwijs? Over kwalificatie, socialisatie en subjectivering. Stichting Nivoz. Geraadpleegd op 9 maart, 2021 van <https://nivoz.nl/nl/nro/wat-is-goed-onderwijs-over-kwalificatie-socialisatie-en-subjectiverin>
- Dunlosky, J., Rawson, K. A., Marsh, E. J., Nathan, M. J., & Willingham, D. T. (2013). Improving Students' Learning With Effective Learning Techniques. *Psychological Science in the Public Interest*, 14(1), 4–58. <https://doi.org/10.1177/1529100612453266>
- Kirschner, P. (2016, 24 februari). Snel de Put Dempen? Effecten van Motivatie en Betrokkenheid? Blogcollectief Onderzoek Onderwijs. Geraadpleegd op 9 maart, 2021 van <https://onderzoekonderwijs.net/2016/02/24/snel-de-put-dempen-effecten-van-motivatie-en-betrokkenheid/>
- Kirschner, P. A., Claessens, L., & Raaijmakers, S. (2018). Op de schouders van reuzen. Inspirerende inzichten uit de cognitieve psychologie voor leerkrachten. Meppel: Drukkerij Ten Brink Uitgevers.
- (2014). De Kunst en Wetenschap van het Lesgeven (2de editie). Bazalt.OECD, Dumont, H., Istance, D., & Benavides, F. (2010). Educational Research and Innovation The Nature of Learning Using Research to Inspire Practice. Van Haren Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264086487-en>
- Römgens, T. (2011). Vuurwerk. Beter onderwijs door breinkennis. Natuurlijk Leren B.V
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54–67. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1020>
- Surma, T., & Kirschner, P. (2019). Wijze Lessen (1ste editie). Ten Brink Uitgevers.
- Van Merriënboer, J. J. G., & Kirschner, P. A. (2017). Ten Steps to Complex Learning (3de editie). Routledge.
- Wrigley, T. (2018). The power of 'evidence': Reliable science or a set of blunt tools? *British Educational Research Journal*, 44(3), 359–376. <https://doi.org/10.1002/berj.3338>

Wat werkt om tot leren te komen?

Fluenta geeft de Fluenta-scholen graag handvatten mee die helpen om de visie op leren te verwezenlijken. Deze handvatten zijn geformuleerd door middel van succesfactoren.

Succesfactoren

Een Fluenta-school

- Biedt kinderen een veilige leeromgeving. Zonder relatie geen prestatie.
- Ontwikkelt onderwijs vanuit een gemeenschappelijk gedragen visie
- Biedt kinderen een duidelijke structuur.
- Geeft kinderen de ruimte om te laten zien wat ze geleerd hebben.
- Legt de focus op leren, en niet op werken.
- Ziet overal mogelijkheden om tot leren te komen. Leren kan altijd en overal.
- Maakt leren zinvol.
- Daagt kinderen uit en motiveert ze. We stellen hoge eisen en verwachtingen aan kinderen. Dat doen we op zowel cognitief als sociaal-emotioneel gebied.
- Besteedt aandacht aan metacognitieve vaardigheden om kinderen te leren leren.

De leeromgeving

- Is veilig en geeft vertrouwen.
- Nodigt uit tot activiteit en is uitdagend.
- Is rijk, stimulerend en betekenisvol.
- Is realistisch of verwijst naar het leerdoel.
- Is doelgericht.

Motivatie om kinderen tot leren te laten komen. We houden daarbij rekening met de volgende principes.

- Kinderen zijn meer gemotiveerd als ze zich competent voelen.
- Kinderen zijn meer gemotiveerd als ze een stabiele verbinding zien tussen hun acties en prestaties.
- Kinderen zijn meer gemotiveerd om te leren als ze weten wat de waarde of nut van het vak is en daar een duidelijk doel bij hebben.
- Kinderen zijn gemotiveerd om te leren als ze positieve emoties ervaren met betrekking tot de leer-activiteiten.
- Kinderen hebben meer cognitieve ruimte voor leren als ze hun emoties kunnen reguleren.
- Kinderen zetten door als ze in staat zijn zichzelf te motiveren en obstakels te overwinnen.
- Kinderen zijn gemotiveerder als ze het gevoel hebben iets van lessen te leren.

Handelen van de Fluenta-leerkracht

Gebaseerd op bovenstaande succesfactoren beschrijven we hieronder welk handelen de Fluenta-leerkracht kenmerkt.

Een Fluenta-leerkracht

- Werkt samen met educatieve partners waaronder ouders.
- Werkt samen met andere leerkrachten om krachten te bundelen, elkaars talenten te benutten en met en van elkaar te leren.
- Heeft vertrouwen in de ontwikkelkracht van kinderen.
- Biedt een veilige leeromgeving waarbij kinderen vanuit vertrouwen en lef uitdagingen aangaan.
- Heeft zicht op de unieke eigenschappen van de leerling en kan daar binnen de bestaande lesstructuur aan tegemoet komen.
- Kan op basis van de behoefte van het kind verschillende rollen aannemen.
- Maakt het kind in toenemende mate eigenaar van het leerproces.
- Zorgt dat het kind actief betrokken is en weet de leerling te motiveren.
- Zorgt voor verwondering, kinderen blijven onbevraagd vragen stellen bij alles wat ze zien, horen, voelen en ruiken'.
- Is zich bewust van de waarde van feedback en de verschillende toepassingsmogelijkheden.
- Heeft kennis van de leerlijnen en de bijbehorende tussen- en einddoelen.
- Is zich bewust van effectieve leerstrategieën en integreert deze in de lessen.
- Hanteert een duidelijke en effectieve lesstructuur en maakt bewust didactische keuzes.
- Gebruikt toetsmomenten om inzicht te krijgen in het leerproces en de ontwikkeling van het kind en past het handelen daarop aan.
- Is blijvend in ontwikkeling en durft daarbij buiten kaders te denken.